

„Erdő-hét” a visegrádi Áprily Lajos Általános Iskolában

MEZEI ANNA

Célul azt tűztük ki, hogy a project módszer eszközeivel „Az erdő” témát komplex módon, a maga összetettségében vizsgáljuk; a csoportok egy-egy résztermával elmélyülten foglalkoznak, majd az összefoglaló zárónapon a részekből próbáljuk meg a teljes „erdőképet” kialakítani. Tervezésünkben lényeges szempont volt, hogy a programnak legyenek olyan elemei, melyek minden csoport (tanuló) számára úgymond kötelező érvényű követelménynek számítson.

„Újszerű” pedagógiai kezdeményezés tapasztalatait szeretném közreadni. (Azért tettem időzjelbe az újszerű szót, mert a project módszer alkalmazása számunkra volt csupán újszerű, a hazai és külföldi nevelési gyakorlatban bizonyára nem ismeretlen fogalom.) Újszerűsége miatt is szívesen csatlakoztunk a Független Ökológiai Központ (FÖK) kezdeményezéséhez, hogy a Föld Napjához kapcsolódóan szervezzünk témahetet. Mi minden kell egy jó témahétnek? Először is egy rugalmas, kellőképpen nyitott, vállalkozószellemű nevelőtestület, melynek minden egyes tagja vállalja azt a másfajta tanítási gyakorlatot, amit a project módszer megkíván. Kell továbbá egy olyan kerettéma, amely elnyeri mind a nevelők, mind a tanulóifjúság tetszését. Ezen kívül szükség van még a téma feldolgozásához szükséges szakértelemre, elengedhetetlen a tárgyi és személyi feltételek megléte is. Végül pedig összehangolt, jó szervezőmunka szükségeltetik a témahét során. A végeredmény kárpótol a befektetett plusz energiáért, mert egy kellemesen eltöltött hét után olyan hatásfokú tanulási eredményt könyvelhetünk el, amelyet sokszor tanítási órával is csak kínálódva, nyűgölődve sikerül elérni.

Hogy iskolánk nevelőtestülete kellőképpen vállalkozószellemű nyitott és rugalmas, az is igazolja, hogy a témahét eltervezésekor igazából még nem tudtuk, hogy mit is takar pontosan a fogalom; hogy annak előkészítése, szervezése, lebonyolítása milyen pedagógusi hozzáállást igényel. Két dolog találkozott csupán: a belső igény egy újszerű pedagógiai gyakorlat kipróbálására, valamint a kerettéma aktualitása, érdekessége. Kerettémánk „Az erdő” volt. Nem kell különösebben bizonygatni, hogy ez a téma itt, Visegrádon, egy Áprily Lajos nevét viselő iskolának mennyire megfelelőnek és tetszetősnek bizonyulhat. Ráadásul nem is előzmény nélküli, hiszen 1987 óta, amióta iskolánk Áprily nevével viseli, minden év novemberében megrendeztük az Áprily-hetet, melynek keretében névadónk költészetének egy-egy vonását emeltük ki, így a természetről szóló írásai eléggé ismertek voltak tanulóink előtt.

Másfelől a természetismeret és a környezetvédelem is évek óta fontos helyen szerepel pedagógiai programunkban (szakkör, tábor, környezetvédelmi akciók). Mindezekből következően a nevelőtestület azonosulása a témahéttel egyértelmű volt.

A programot a következő pontokban határoztuk meg:

1. Kirándulás a környező vagy távolabbi erdőbe.
2. Egy – a csoport témájához illő – Áprily-vers keresése, megtanulása.
3. Takarítás, park- vagy erdőrészt, Duna-part tisztítása.

Mint pedagógiai folyamatot, a programot három fázisra bontottuk:

- a) az előkészítés szakasza;
- b) a témahét szakasza;
- c) az értékelés szakasza.

Az előkészítés szakasza

A témahét vállalása után pályázati formában elkészítettük a témahét tervezett programját. Gyakorlati tapasztalatok hiányában nem mertük vállalni, hogy a tanulók önállóan alakítsanak csoportokat, inkább indirekt irányítással próbáltuk a gyerekeket a nekik leginkább megfelelő csoportba „terelni”.

Az előkészületi munka két szinten zajlott: egyrészt a nevelőtestület felkészüléséből, másrészt a tanulók felkészítéséből állt. A nevelők az általuk választott csoporttéma ismeretanyagát dolgozták fel, ötleteket gyűjtöttek a megvalósításhoz, felkérték a külső segítőköt, beszerezték a szükséges anyagot stb. A leggondosabb munkát a csoporttémák kidolgozása igényelte. A cél – feladat – tevékenység meghatározásával 14 csoport programját dolgoztuk ki. (Iskolánkban a tanulócsoporthoz száma 8, a tanulói létszám 161.)

A „cél” megjelölésénél figyelemfelkeltő, felhívó jellegű, tömör témameghatározás szerepelt, a „feladat”-nál a témakör feldolgozásának részkérdései, a „tevékenység”-nél a módszer, illetve a feldolgozás gyakorlati eljárásaihoz ötletek felsorolása.

A 14 csoporttéma a következők volt: Mi az erdő? Az erdő története – A minket körülvevő erdők – Mire használjuk a fát? – A fa élete – Az erdő és életkörnyezete – Érdekes erdők, különleges fák – Mit rejt az erdő? – Az erdő jövője. Mit kell tennünk az erdők védelmében? – Az erdő állatvilága – Mi fán terem? (érdekességek, különlegességek) – Az erdő, a fa a művészetekben – Az erdő mint gazdasági tényező – Az erdő rejtelvei, rejélyei – Erdő és történelem.

A gyermekek felkészítése, felkészülése elsősorban motiváló jellegű feladatokból állt. Egyelőre még nem csoportban dolgoztak, igazi csoportfeladatukat még nem ismerték. Fő szempont az erdő téli álomból való ébredésének megfigyelése volt környezetismereti séták, kirándulások alkalmából.

Az előkészületi szakaszban a nevelők figyelték a gyerekek érdeklődését, hogy ennek alapján próbálják megnyerni őket a csoporttémájukhoz. A témák felsorolásából kitűnhet, hogy azok széles skálán mozgó témaköröket ölelnek fel, s minden szaktanár és tanító megtalálhatta a szakterületéhez, érdeklődéséhez leginkább közelállót. Vegyes életkorú csoportokat azonban igazából mégsem sikerült kialakítani. Az alsó tagozatban a tanítók ragaszkodtak saját tanulócsoporthoz. A felső tagozatban sem volt nagy „keveredés”, ritka volt az a csoport, ahol az 5-8. osztály mindegyikéből volt tanuló (mint például a művészeti csoportban). Befolyásolta a csoportalakítást az is, hogy időközben más rendezvényen is részt kellett vennünk, s be kellett azt terveznünk az Erdő-hét programjába (pl. a 3. és a 4. osztály színjátszóinak szereplése a gyermekszínjátszó-szemle megyei bemutatóján, a 7. osztályos csoport felkészülése és szereplése a „Hazai termék, hazai munkahely” országos versenyén). Mindezekből adódóan az eredetileg tervezett 14 csoportból csupán 12 maradt.

A megvalósítás szakasza: Erdő-hét, április 18-22.

Ahhoz, hogy gördülékenyen, zökkenőmentesen valósuljon meg a sok szintéren zajló program, külön órendet kellett készíteni erre a hétre. Néhány alkalommal a csoportok egyike-másika közönte végezte feladatát: pl. a Mezőgazdasági Múzeum vadászati kiállítását, a Csontváry-képeket, Paál László festményeit a vadászati és a művészeti csoport együtt tekintette meg, a Vácrátóti Arborétumba az egész alsó tagozat elment stb. A hétrend mindenki számára hozzáférhető helyen volt kiügyesztve, az esetleges változásokat a csoportvezetők jelezhették. A foglalkozások reggel nyolc órakor kezdődtek általában, de a csoport aznapi programjától függően ettől eltérhettek. Ugyanekkor a helyszíneket is be kellett osztani ahhoz, hogy hatékony legyen a csoportmunka, egy helyszínen két csoportnál több egyszerre nemigen tartózkodhatott. Ugyelni kellett az előadások, a kirándulások és a manuális foglalkozások megfelelő arányára is.

A gyakorlati megvalósítás során derült ki, hogy terveinkkel hol léptük túl a megvalósíthatóság határát, továbbá milyen tényezők módosíthtják elképzeléseinket, végül pedig, hogy milyen „tartalékprogramról” kell gondoskodnunk. Az eső miatt már rögtön az első nap (hétfő) keményen feladta a leckét. Három csoport kivételével mindegyik csoport kirándulással kezdte volna a hetet, ehelyett az egész iskola kénytelen volt otthon maradni. Ugyancsak módosító tényezőnek bizonyult a Duna magas vízállása, amiért a vácrátóti

kirándulás is át kellett tennünk egy másik hétre. A programmódosítás azonban sohasem jelentette azt, hogy eltértünk volna az erdő témától, s hagyományos tanítási napot tartottunk.

A külső módosító tényezőket is igyekeztük a témahét javára fordítani. A színjátszók előadása (egy Áprily-mese, amely szintén az erdőben játszódik) alkalmából megnéztük a Szentendrei Skanzent, majd erdei úton tértünk haza Visegrádra. A „Hazai termék – hazai munkahely” versenyre készülő csoport a helyi fafeldolgozó üzemeket látogatta meg, előadást készítettek a Faipari KSZ-ről, ellátogattak a Szentendrei Papírgyárba.

A szemléltetés kedvéért kövessük figyelemmel egy csoport munkáját a tervezéstől a megvalósításig. Vegyük például a 4. csoportot, melynek témája az erdővédelem volt:

Cél: Az erdő jövője. Mit kell tennünk az erdő védelmében?

Feladat: Fejezetek a hazai erdészet történetéből.

Mi az erdővédelem? – Az erdővédelem története.

Az erdő „betegségei” – azok „gyógyítása”.

A civilizáció ártalmai.

„Az erdő fohásza”.

A faültetés elmélete és gyakorlata.

Pusztító erdőtüzek.

Tevékenység: Előadás – vetítés.

Gráfikon készítése az erdők pusztulásának mértékéről.

Felhívás, propagandaanyag készítése, plakátkiállítás a természetvédelem témaköréből.

Erdővédelmi munka végzése erdész irányításával.

Szakkikk fordítása németből és angolból.

Videofilm erdőtüzekről.

Mérések: a levegő és víz szennyezettsége.

A csoport hetirendje a következőképp alakult:

Hétfő: Pilisi Parkerdőgazdaság könyvtárában gyűjtőmunka – előadás – cikkfordítás.

Kedd: Kirándulás – faültetés erdész irányításával.

Szerda: Kirándulás Mogoróhegyre – védett növények, védett állatok (dia, video).

Csütörtök: Kirándulás Prédikálósziókra.

Mérések – megfigyelések.

Péntek: Összegzés – bemutató a többi csoport előtt – a Lutra című film megtekintése.

Megjegyzem, hogy az eképpen tárgyszerűen felsorolt hetirend nem adja vissza igazán az egyes programok élményét, gazdagságát, illetve mindazt az ismeretanyagot, amellyel a tanulók gazdagodtak. Külön gondot jelentett a témahét zárónapjának megrendezése. Vita tárgyat képezte, mennyire ragaszkodjunk a project módszer ama előírásához, hogy a csoportok jelenléte teljes körű legyen. Végül úgy döntöttünk, hogy tagozatonként elválasztjuk a csoportbeszámolókat. Összekötőelemként és olyan pontként, amikor az iskola minden tanulója jelen van, erdélyi testvériskolánk épp Visegrádon tartózkodó bábcsoportjának az előadását iktattuk közbe, ami szerencsénkre jól kapcsolódott a témánkhoz is, hiszen a négy évszakra, illetve a tizenkét hónapról szólt.

Az április 22-i, pénteki nap rövid leírása:

8 órától lázas izgalom: a csoportok összegeznek, kiállítást rendeznek, próbát tartanak. 9 óra után az alsó tagozatosok kezdik a bemutatkozást. A tornacsarnok alkalmi kiállítóterem: tablók, vadászati eszközök, kitömött madarak, állatbőrök, fából készített tárgyak, természet- és kéreggyűjtemény, fotók és rajzok, akvarellek. *Vivaldi* Négy évszakának zenéje szól, amíg a gyerekek elfoglalják a helyüket. Majd sorban következnek a csoportok, itt, az alsó tagozatban egy-egy osztály. Az elsősök eljátszották a fák panaszát *Felix Salten* Bambi gyermekei című könyve alapján. Megpróbáljuk közösen megjeleníteni hanggal, mozdulattal a nyugodt, majd a viharos erdőt. A második osztályosok általuk írt meséket olvastak fel. A harmadikosoktól megtudtuk, hány fa található községünk utcáin, a negyedikesek néhány kérdést, feladványt tettek fel, fakarddal lovagi tornát mutattak be. Játék, beszámoló, előadás ének és vers – minden az erdőről, a fákról szólt. Amikor 11 körül a felsősök is elfoglalták helyüket, parajdi barátaink marionett bábjátéka felüdítő élményt jelentett.

A felső tagozatos csoportok bemutatkozása is változatos volt. Az előadás jellegű beszámoló mellett játékos vetélkedőt rendeztek, ének-vers összeállítással szerepeltek, szemléltető bemutatót tartottak.

Felolvasták azt a levelet, melyet olyan iskolákba írtak, ahol természetvédelmi terület, védett erdő vagy fa található. Az erdő vadjaival foglalkozó csoport tagjai érdekes vadász-történeteket meséltek, rejtvényeket adtak fel. Az egyik csoport elkészítette a Dunakanyar és a római kori erdő vonalának makettjét lisztgyurmából.

A történelmi csoport a helyi erdőrészek nevééről szerzett ismereteit adta elő, így mindenki megtudhatta, mi a jelentése, illetve honnan ered az Erdőanya, a Vízverési rét, Telgáthy rét, az Újosztás, Döme halála stb. elnevezés. A képzőművész csoport megörökítette Visegrád legöregebb fáit: a platánsort, a Fő utca hatalmas tiszafáit, iskolánk öreg diófáját. Az erdővédő csoport tagjai grafikonon ábrázolták az erdők pusztulásának mértékét, elmagyarázták annak okait és azt, mit tehetünk a védelmükben. A másnapi versenyre készülő csoport a Faipari Kiszővetkezet történetéről számolt be, mintegy főpróbaként a verseny előtt. Érdekes, sokszínű, lazaságában is fegyelmezett délelőtt volt.

Parajdi barátaink kivül volt még néhány más vendégünk is, olyan felnőttek, akik a hét során segítettek programunkat.

Az iskolai záródélelőttöt délután filmvetítés követte. A Lutra című természetfilm megtekintésével nemcsak lezártuk, hanem további természetkutatásra is reméltük ösztönözni tanítványainkat.

Az értékelés szakasza

Természetesen már a megvalósítás szakaszában is rögzítettünk néhány olyan tanulóságot, melyeket egy következő témahétnél figyelembe kell vennünk (tartalékprogramok beépítése, már az előkészítő szakaszt jobban meg kell terhelnünk a project témájával). A jövő szempontjából még fontosabbnak tartottuk, hogy visszajelzésként összegyűjtsük a tanulókat, a szülőket és a tanárokat véleményét. Három kérdőívet szerkesztettünk:

1. a tanároknak (a tantestület minden tagjának),
2. a szülőknak (az alsó tagozatban minden negyedik gyermek szülőjének),
3. a tanulóknak (negyedik osztálytól minden negyedik tanulóknak).

A tanárok esetében a következőkre voltunk kíváncsiak:

1. Pedagógiai szempontból eredményesnek ítéled-e a project módszer alkalmazását, jelen esetben az erdő témakör feldolgozásához? Indokold meg válaszodat!

2. Hol jelentkeznek a legnagyobb nehézségek a program során:

- az előkészítés szakaszában,
- a megvalósítás során,
- vagy a feldolgozás szakaszában?

Mi jelentette a konkrét nehézséget?

3. Elegendők voltak-e a rendelkezésre álló eszközök, a megvalósításhoz kapott segítség? Ha nem, miben lett volna nagyobb segítségre szükséged?

4. A saját szakértárgyad – osztálytanítói tevékenység – szempontjából jelent-e behozhatatlan kiesést az egy hét?

5. Milyenek ítéled meg csoportodban a gyerekek hozzáállását, aktivitását, érdeklődését és a munka eredményességét?

6. Javaslat, észrevétel, mind a múlt hét programjára, mind a jövőre nézve!

A szülőktől a következőket kérdeztük:

1. Hogy tapasztalták: gyermekük szívesebben, jobb kedvűen járt iskolába ezen a héten?

2. Beszámoltak-e a gyermekeik napi élményeiről, s ezek az élmények általában milyen hangulatról árulkodtak?

3. Aggódnak-e azért, hogy az egy hét kiesést illetve többi tantárgy esetében elmaradást okoz majd?

4. Sorolják fel azokat a konkrét gondokat, nehézségeket, amelyek az elmúlt hét iskolai programja miatt jelentkeztek! Véleményük szerint ezeket mivel lehetett volna kiküszöbölni?

A tanulók esetében feltett kérdéseink:

1. Összességében érdekesnek, hasznosnak találtad-e a hét programját?

2. Saját csoportod programját rangsorold aszerint, melyik hogy tetszett?

3. Nevez meg néhány konkrét ismeretet, mellyel ezen a héten az erdőről való tudásod gyarapodott!

4. Sorolj fel olyan zavaró tényezőket, amelyek véleményed szerint kedvezőtlenül befolyásolták a program eredményességét!

5. Melyik csoport beszámolója (kiállítás, előadása, játéka) tetszett a legjobban az utolsó napon? (A téma megnevezésével, ne a csoport számával válaszolj!)

6. Rendezzünk-e máskor is témahetet? Milyen témákra lennél kíváncsi?

7. Egyéb észrevételeid, javaslatod a témahéttel kapcsolatban!

A kérdésekre adott válaszok elsősorban számunkra érdekesek és irányadók, egy-két választ mégis idézek annak alátámasztására, hogy miért érdemes témahetet rendezni.

Mindhárom körben pozitívan fogadták a témahetet. A szülők elsősorban azért tartották jónak, mert a sok kirándulás és egyéb program miatt gyermekük is szívesebben jött ezen a héten iskolába. Megegyezett a véleményük abban, hogy a tapasztalás útján szerzett élmények és ismeretek maradandóbbak és szélesebb tudást nyújtottak a természetről, az erdőről, mint a tanórai munka.

Idézem egy szülő véleményét: „Személy szerint nagyon örültem a kezdeményezésnek. Kár, hogy eddig nem volt ilyen! Egy olyan gyönyörű környezetben élünk, melyet gyermekeinknek is meg kell ismerniük, jobban kell szeretniük és elsősorban védeniük!

Véleményem szerint ezt a kezdeményezést feltétlenül folytatni kell, de ezen kívül nyugodtan ki lehetne bővíteni havonta + 1 nappal. Ilyenkor a falu egy-egy részét kellene bejárniuk, s megnézniük, hogy milyen környezetszennyező problémákat találnak, felhívniük az ott élő lakók, illetve az önkormányzat figyelmét azok megszüntetésére. Gondolok itt a patakszennyezésre, eldobált szemét, festékes dobozok, műanyagok; a gyomégetés környezetszennyező voltára (a fejlett országokban évek óta tilos a gyom égetése!); a védett állatok pusztítására; a felesleges fakivágásokra.

Nagyon fontosnak tartom, hogy gyermekeink környezetüket szerető, védő és óvó felnőttekké váljanak! Ez a hét nem kiesés volt gyermekeinknek, hanem egy olyan többlet, ami nélkül ma már nem szabad élni!

Kislányomat igen boldoggá tette az a hét, és elbeszélése szerint sokat nyújtott neki. Összefoglalva, köszönöm a tantestület kezdeményezését, és a jövőben, ha lehet, még több ilyen alkalmat teremtsenek gyermekeinknek.”

A szülők nem aggdódtak, hogy kiesést jelentett ez az egy hét, és a családok számára sem volt különösebb gond ez a „felborított”. Figyelemreméltó az a válasz is, amely arra a kérdésünkre, hogy milyen élményekről számoltak be otthon a gyerekek, a következőképpen szól: „... a közvetlenebb tanár-diák kapcsolatrol.”

A gyerekek válaszait sokféleségük miatt nehéz rendszerezni. Az új ismeretekre vonatkozó kérdéseinkre adott válaszok viszont széles ismeretanyagra vonatkoznak: pl. a fa kártevői – a mérgezőgombáknak egy kis csészéje van – a viricselés – hagyásfák – kászum – hogy mennyi idő kell, míg egy fa megnő, ám milyen hamar el lehet pusztítani – több szólast, mondást ismertem meg – a Fűvészkerben sok növényvel ismerkedtem meg, amiről eddig nem is tudtam – hogyan lehet a fa életkorát a kivágás után megállapítani – honnan kapta a Muflon-kunyhó a nevét – hogy a Pilisben található legnagyobb fa mérete 43 méter magas, 1 méter átmérőjű és 13 m³ tűzifának elegendő – az erdőpusztulás okai: bányák, vegyi anyagok, közlekedés, talajvíz csökkenés, szárazság – mely állatokat mikor, hogyan és mivel vadásszák, a vadászat és a vadászok szokásai – a Csontváry-kiállítás – az erdő vadgazdálkodása – ismereteket szereztünk a faültetéssel kapcsolatban – a fa feldolgozása, a fából készült dolgok gyártásismerete – megtudtam, hogyan lesz a kivágott fából késztermék (koporsó, papír, bútör). A saját csoportprogram rangsorolásánál, valamint a bemutató tetszési sorrendjénél bebizonyosodott az a feltételezésünk, hogy a programok sokféleségéből mindenki talált magának megfelelőt, neki tetszőt.

Zavaró tényezőként csupán az időjárás okozta nehézségeket említi a gyerekek. Javaslatként azt fogalmazták meg, hogy a diákok maguk választhassák meg a csoportjukat. A javasolt témáknál pedig inkább megmaradtak az erdőnél, a témamegközelítésre tettek inkább javaslatot.

A project módszer jövőbeni alkalmazását illetően a tanári vélemények feltétlenül figyelemreméltók. A tanárok kivétel nélkül eredményesnek ítélték az erdő-hetet. Úgy vélték, tapasztalatszerzés és ismeretgyűjtés szempontjából gazdagabb lehetőséget kínál, mint a tanítási óra. „Az életkortól független, az érdeklődési kör szerinti csoportok kialakulása-

nak újszerűsége pozitívan hatott a foglalkozásokra, a résztvevők aktivitását erősítette.” – vélekedett az egyik tanár.

S egy másik: „Eredményesnek tartom, mert ezzel a módszerrel olyan érzelmi hatások érik a gyerekeket, amelyeket a hagyományos keretek között nem tudunk elérni, és így kevésbé száraz, de mélyebb ismerethez jutnak.” A tanárok is pozitív elemként említették a tanár-diák kapcsolat másságát ez alatt az egy hét alatt. Meglepőnek tartották a csoportok bemutatkozásánál néhány tanuló bátor kiállítását, olyan tanulókat, akik a tanítási órákon a passzívabb, hallgatólagos tanulók közé tartoztak. Javaslatként más időpont megválasztását ajánlották. Később, a tanév vége felé ez a vélemény némiképp módosult, hiszen a téma szempontjából igazán jó időpont volt. Az időpont kijelölése szempontjából inkább azt kell a jövőben szem előtt tartanunk, hogy már a tanév elején kezdjük el a témahét tervezését és készülünk a megrendezésére, legyen az bármilyen témát feldolgozó program.

Gondot jelentett a témahét adminisztratív rögzítése; az, hogy hogyan, milyen módon számoljuk a tanítási napokat, órákat a naplóban. Mi azt a megoldást választottuk, hogy a témahét hetirendjét beragasztottuk minden naplóba, a tanárok pedig bejelölték azokat a csoportmunkákat, melyekben az osztály tanulói részt vettek. A témaheten egyetlen tantárgy esetében sem számoltunk tanítási órát.

A téma jellegéből adódóan néhány tantárgyból valóban nem lehetett a heti tanítási órát sem számszerűleg, sem tematikailag „elkönyvelni”, de tananyag-átcsoportosítással nem jelentett különösebb gondot a tanév befejezése.

Összegezve

A témahét során szerzett tapasztalatainkat, az egyik tanuló véleményét írhatnám ide: „Egyébként az egész hét szuper (!!!) volt.” Komolyra fordítva a szót: valóban érdemes a tanév során egy-két témahét beiktatásával oldani a tanév feszességét. A project módszer alkalmas az olyan pedagógiai problémák megoldására, mint a tanulói aktivitás fokozása, a peremhelyzetben lévő gyerekek bevonása az ismeretszerzésbe, a tanár-diák kapcsolat oldása, a csoportmunka során egymás figyelése és „helyzetbe hozása”, s miután a számonkérés, az értékelés nem a hagyományos módon történik, minden résztvevő sikerélményhez jut.

A project hét megrendezésével ugyanakkor nem zárhatjuk le a témával kapcsolatos ismeretszerzést, ez csupán alapot nyújthat a téma (jelen esetben az erdő) rendszerbe illesztéséhez. A különböző tantárgyak tanításánál a témahét során szerzett gazdag tapasztalati anyag, ismeret és élmény a pedagógus tudatos irányításával be kell épülnön a tananyag feldolgozásába, s a mozaikszerű ismeretanyag így válhat teljessé. A témahét eredményességének legfőbb kritériuma tehát, hogy ne lógjon ki az iskola pedagógiai programjából, hogy a megvalósításban résztvevők magukénak érezzék mind a témát, mind az egyes tevékenységi formákat. Ebben az esetben valóban „szuper (!!!)” hét lesz minden résztvevő számára. Fontosnak tartom a külső segítők, résztvevők körének felkutatását és megnyerését is. Mivel a project módszer kilép az iskola falai közül, nem elhanyagolható szempont olyan személyek felkérése, akik a választott téma szakértői, akik újat és mást tudnak nyújtani a gyerekeknek, és szívesen foglalkoznak is velük. Esetünkben pl. előadást tartott a Parkerdő nyugdíjas igazgatója, a múzeum múzeumpedagógusa, elkísérte a gyerekeket a kirándulásra az erdészet fővadásza, a faültetést erdészek irányították, a Fűvészkertet erdész szülők mutatták be, az üzemekben ugyancsak a szülők segítségével ismerkedtek a gyerekek a feldolgozás mesterségbeli fortélyaival.

S még egy utolsó, de nem elhanyagolható szempont a témahét sikeres megrendezéséhez: a megfelelő anyagi háttér. Mivel a sokszínű élmény- és tapasztalatszerzés egyik alappillére az eredményességnek, azt bizony az iskola költségvetését meghaladó anyagi háttérrel lehet csak biztosítani. Jelen esetben a témahetet pályázaton elnyert támogatással tudtuk megrendezni, de kérdés, hogy vajon ez a lehetőség a jövőben is biztosítható lesz-e? A kérdés kérdés marad, de egy biztos: terveink közül nem marad ki újabb témahét megrendezése, legfeljebb a lehetőségeinkhez igazítjuk majd „álmainkat”.

Ájánlom másnak is a módszer kipróbálását!